

Oase van rust in de stad

Verkenningstocht in het Olympisch stadion Amsterdam

Het Olympisch stadion in Amsterdam werd gebouwd voor de Olympische Spelen van 1928. Direct naast de hoofdingang bevindt zich het sportmuseum. Met beelden en activiteiten word je zowel binnen als buiten meegenomen op een verkenningstocht door de Nederlandse sport.

Joke Noordstrand is hoofdredacteur van Kleio.

Het eerste wat opvalt is de oase van rust in en om het Olympisch stadion. Dit is des te opmerkelijker omdat vlakbij een grote verkeersader vanaf de A10 via de Amstelveenseweg de stad in loopt (afslag VU). In een bijna dorpse stilte wandel je langs de kantoren en restaurants die in het stadion zijn gevestigd. Het is even zoeken waar de hoofdingang nu precies is maar als je de juiste trap naar boven hebt gevonden is de aanblik adembenemend. Een prachtige rode atletiekbaan rond een fraai groen grasveld, omringd door grote, lichte tribunes. Architect Jan Wils gebruikte veel kenmerken van de Amsterdamse school, zoals markante ijzeren ramen en deuren en die zijn nog steeds in volle glorie aanwezig. Tien jaar geleden werd het gebouw uitgebreid gerestaureerd en het verkeert daarom in prima staat. Heel aangenaam is ook dat het stadion niet enorm groot is zodat je je niet verloren voelt in de lege ruimte. Er is plaats voor 22.500 toeschouwers, maar als de Olympische spelen in 2028 misschien in Neder-

enorme toren zou kunnen afsluiten. Kerktorens hebben immers een haantje of een windwijzer, maar hier moest iets anders voor worden bedacht.

In 1925 was er een debat in de Tweede Kamer over subsidie aan de Spelen in Amsterdam. De christelijke partijen weigerden geldelijke steun omdat het evenement volgens hen heidens was. De subsidies werden daarom ingetrokken, zodat de Spelen bijna niet waren doorgegaan. Dankzij een enorme publieksactie werd alsnog het benodigde geld opgehaald. Om de christelijke partijen te pesten heeft Wils toen de vuurkoepel op de Marathontoren gebouwd. Het vuur is natuurlijk een heidens symbool, net als de Olympische Spelen dat waren in de ogen van de toenmalige christenen. En zo

‘De christelijke partijen weigerden subsidie te verlenen, omdat het evenement volgens hen heidens was’

De indrukwekkende marthontoren voor het Olympisch Stadion. Architect Jan Wils plaatste de vuurkoepel bovenop de toren als een nieuw Olympisch symbool.

land worden gehouden, liggen de ontwerpen klaar om een extra ring van zitplaatsen om het stadion te bouwen. Dan is er plaats voor 60.000 toeschouwers.

Marthontoren

Voor het plein van het stadion staat de opvallende Marthontoren. Hij is ruim 45 meter hoog en werd gebouwd in 1927. De openingen in de uit betonribben en baksteenplaten opgetrokken toren zijn gevuld met smalle stroken glassteen. Bovenin zijn vier balkons waarop de bazuinblazers in 1928 de eerste Olympische marathonlopers aankondigden. Daarboven zijn openingen, waarin luidsprekers werden geplaatst. Architect Jan Wils vroeg zich bij het ontwerpen af hoe hij die





► Jurryt van de Vooren, 'De Kroonjuwelen van het Olympisch Stadion: de Marathontoren.' 30 maart 2012. www.sportgeschiedenis.nl

Leerlingen van de British School of Amsterdam houden een sponsorloop ten bate van de Johan Cruijff Foundation, die in het stadion gevestigd is.

Onder: In 1928 maakte het onderdeel tandemwielrennen nog deel uit van het Olympisch programma. Foto: Collectie Spaarne-stad archief.

ontstond per ongeluk een nieuwe Olympische traditie. In 1928 klom een medewerker van het gasbedrijf nog gewoon naar boven om met een lucifer het vuur aan te steken. Tegenwoordig gebeurt dit met de Olympische fakkel.¹

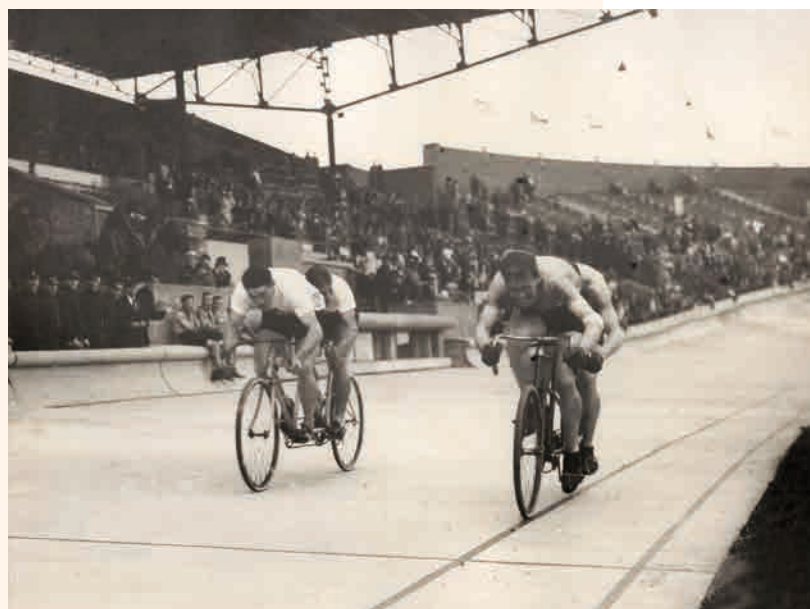
Onderwijs

Meteen rechts van de hoofdingang kom je via de grote rode deur in de Olympic Experience. Op grote billboards zie je beroemdheden als Johan Cruijff, Ard Schenk en Richard Krajicek. Een paar oude schaatsen van Yvonne van Gennip liggen in de vitrine en er hangen aan een wand heel bijzondere oude hockeysticks. Het museum beoogt een tweeledig doel. Enerzijds wordt er hulde gebracht aan alle hedendaagse topsporters, anderzijds probeert men de verschillen met vroeger te laten zien. In 1928 maakte het tandemrijden bijvoorbeeld nog deel uit van het Olympisch programma en dit onderdeel werd door de Nederlanders Daan van Dijk en Bernard Lange gewonnen. En in 'de schatkamer' vind je mooie oude foto's, affiches en borden uit de vooroorlogse tijd.

Zoals het een sportmuseum betaamt, kunnen bezoekers ook zelf in actie komen. Op een scorelijstje worden de verschillende activiteiten afgevinkt. Allereerst wordt je longcapaciteit bepaald door in een kokertje te blazen en vervolgens kun je dan op een schema controleren of je onder of boven het gemiddelde zit. Daarna mag je in een hoekje op een stukje kunstgras een balletje trappen en bij de billboards met fietsers zit je ook zelf ook even naast Joop Zoetemelk op een hometrainer. Het schaatsen vergt wat meer voorbereiding. Schoenen moeten worden uitgetrokken en ingewisseld voor geitenwollen sokken die in een emmertje klaarliggen. Vervolgens maak je de schaatsslagen in een soort droogbak.

Ook buiten is er een klein circuit uitgezet. Het museum is niet groot en kan zo op het oog maximaal twee

onderbouwklassen tegelijk (een binnen, een buiten) op bezoek hebben. Buiten, in het stadion, is de sfeer echt bijzonder. Als ik er ben is de British School of Amsterdam bezig met een sponsorloop ten bate van de Johan Cruijff Foundation. Deze foundation is in het stadion gevestigd en heeft tot doel 'de jeugd in het algemeen en speciaal jongeren en kinderen met een handicap' tot sporten te stimuleren. Dat enthousiaste en fanatieke rondrennen van de schoolkinderen op de atletiekbaan is toch wel het allerleukst. ■



Scholen kunnen een bezoek aan de Experience combineren met een rondleiding door het Olympisch Stadion.

Entree: € 4,- per persoon (minimaal 20 personen)

Rondleiding: € 5,- per persoon inclusief toegang Olympic Experience

Reserveren: 020 - 671 11 15

Website: www.olympischstadion.nl